

12 David Hachmi st.
Tel Aviv 6777812 Israel
Tel + 972-3-6206947/8/9
Fax + 972-3-6206950
contact@sfard.co.il

شارع داقيد حاحم 12
تل-أبيب 6777812
ها تف 03-6206947/8/9
فاكس 03-6206950
contact@sfard.co.il

רחוב דוד חכמי 12
תל אביב 6777812
טלפון 03-6206947/8/9
פקס 03-6206950
contact@sfard.co.il

Michael Sfar, Adv.
Alon Sapir, Adv.
Shai Eluk, Adv.
Keren Michaeli, Adv.
Snir Klien, Adv.

מיכאל ספרד, מחאמי
אלון סאפיר, מחאמי
שאי אילוק, מחאמי
כירינמיכאלי, המחאמה
סניר קליין, המחאמי

מיכאל ספרד, עו"ד
אלון ספיר, עו"ד
שי אילוק, עו"ד
קרן מיכאלי, עו"ד
שניר קליין, עו"ד

21-06-2023

לכבוד

המפקד הצבאי לאזור יהודה ושומרון, האלוף יהודה פוקס

באמצעות: pniot.tzibur.il@gmail.com**העתקים:**

ראש תחום מעברים ותפר במינהל האזרחי, רס"ן חוסאם מועדי

ראש המנהל האזרחי, תא"ל פארס עטילה

שניהם באמצעות דוא"ל: mnz@mgar.co.il

יועמ"ש איו"ש, אל"מ אלי לברטוב

באמצעות דוא"ל: yoayosh@gmail.com**הנדון: דרישה לפתיחת שער מגן דן ולהחזרתו משער עונתי לשער חקלאי הפתוח****בכל ימות השנה****התראה לפני נקיטה בהליכים משפטיים**

בשם מרשנו: [REDACTED] שקיר, ת.ז. [REDACTED]; [REDACTED] רדאד, ת.ז. [REDACTED]; [REDACTED] [REDACTED]; [REDACTED] [REDACTED];
[REDACTED] עאמר, [REDACTED]; [REDACTED] עאמר, ת.ז. [REDACTED]; [REDACTED] עאמר, ת.ז.
[REDACTED]; [REDACTED] אבו-נבעה, ת"ז [REDACTED]; המוקד להגנת הפרט - ע.ר 580163517

שלום רב,

אנו פונים אליך בשם מרשינו שבנדון, תושבי וראשי מועצות הכפרים מסחה וזאווייה, בדרישה כי תורה על החזרתו של שער מגן דן משער "עונתי" הפתוח מספר שבועות בודדים בשנה למעמד של שער "חקלאי" אשר פתוח בכל ימות השנה.

הטעם לדרישה הוא ברור מאליו אך נאמר אותה למען הסר ספק: הפיכתו של השער לעונתי, לצד המגבלות והקשיים האחרים שהצבא מערים על בעלי אדמות בגישה לאדמותיהם שבמרחב התפר, יוצר בפועל מניעת גישה, ומהווה הפרה של התחייבויות חוזרות ונשנות של המדינה לבג"ץ לאפשר גישת חקלאים לאדמותיהם במרחב.

כפי שיפורט להלן צמצום הגישה שנגרם כתוצאה מהפיכת השער לעונתי מוביל לכך שתוואי הגדר במקטע זה הופך לבלתי מידתי ומכתים את גדר ההפרדה באזור זה באי-חוקיות בהתאם לסטנדרטים שקבע בית המשפט הגבוה לצדק.

להלן נפרט את עמדתנו ואת טענותינו, ולאחר מכן, נמתיין 45 ימים לתשובתך אבל ככל שלא נקבלה נמליץ בפני מרשינו לנקוט בהליכים משפטיים מתאימים לכפות את פתיחת השער ולאפשר לחקלאים גישה לאדמות שבבעלותם.

להלן פירוט הטענות:

1. אנו פונים אליך בשמם של מרשינו שבנדון, שהינם כאמור בעלי אדמות במרחב התפר במקטע א-זאווייה וכן בשמו של ארגון המוקד להגנת הפרט (להלן: "המוקד"), ארגון לא ממשלתי הפועל למתן סיוע משפטי ואחר לתושבים המוגנים של הגדה המערבית ומזרח ירושלים שנפלו קרבן לפגיעה בזכויותיהם על-ידי הרשויות הישראליות (מצ"ב יפויי כוח).
2. כפי שיפורט להלן, מרשינו סבלו וסובלים מאבדן היכולת לשמר את זיקתם לאדמותיהם שנכלאו במרחב שבין הגדר לקו הירוק ולהתפרנס מהן וזאת כתוצאה מהמדיניות המיושמת במרחב התפר ככלל וכתוצאה משיבוש והגבלת שעות הפתיחה של שער "מגן דן" בפרט. לפיכך, ועל מנת לקיים את כלל ההבטחות שפוזרו על ידי המדינה ביד נדיבה טרם הקמתה של הגדר באזור זה בכדי לשכנע את בית המשפט בחוקיותה, הכל כפי שיפורט להלן, מרשינו דורשים לבטל את ההחלטה לשנות את סיווג שער "מגן דן" משער חקלאי הפתוח בכל ימות השנה לשער עונתי הפתוח שבועות ספורים בכל שנה. לצד השיבושים ומניעת הגישה לקרקע המתרחשים גם במציאות בה השער פתוח בכל ימות השנה, סיווגו כשער עונתי היא מכת מוות של ממש ליכולתם של החקלאים לעבד את אדמותיהם, חקלאים שממילא קורסים תחת הביורוקרטיה והשרירותיות בכל הקשור בפתיחת השער בימים ובשעות להם התחייבו הרשויות.

ההבטחה והפרתה

3. בשנת 2002, על רקע גל פיגועי טרור קשים שהכה בישראל עם פרוץ האינתיפאדה השנייה, החליטה ממשלת ישראל על הקמת מכשול שייצור חיץ בין חלקים של הגדה המערבית בהם מתגוררים רוב רובם של התושבים הפלסטינים לבין חלקים אחרים של הגדה המערבית ומדינת ישראל. הנימוק העיקרי שהציגה ממשלת ישראל ועימה מערכת הביטחון להחלטה זו באותה עת היה הצורך למנוע מעבר בלתי מבוקר של פלסטינים לתחומי התנחלויות רבות ולתחומי מדינת ישראל ובכך למנוע פיגועים.
4. בניית הגדר הסתיימה סופית במקטע נושא פנייה זו בשנת 2006, כאשר חלקים נרחבים ממנה הוקמו על תוואי שחורג מהקו הירוק ופולש עמוק לתוך שטחי הגדה המערבית ויוצר "מובלעת" התחומה מדרום-מזרח ומצפון-מערב בגדר ההפרדה וממערב בקו הירוק. בתוך מובלעת זו נכלאו אדמות חקלאיות רבות של מרשינו ושל משפחות רבות אחרות המתגוררות בכפריהם.

5. התיזה שעמדה ביסוד הקמת הגדר ואשר אושרה בעשרות פסקי דין של בית המשפט הגבוה לצדק (אך נפסלה מכל וכל בחוות-הדעת המייעצת של בית הדין הבינלאומי לצדק שבהאג!) הינה שתוואי הגדר חוקי אם הוא עומד במבחן המידתיות על מבחני המשנה שלו, קרי שהתוואי משרת את המטרה שלשמה הוקמה הגדר עליו, שאין אמצעי פוגעני פחות בזכויות הפלסטינים שמשגיג את המטרה המוצהרת שבבסיס הקמתה ושהפגיעה בזכויות הפלסטינים אינה גדולה מהתרומה שהגדר מעניקה לאינטרס הביטחוני בתוואי שנבחר לה (לעומת תוואים אלטרנטיביים אפשריים). לעניין זה ראו פסקי הדין המנחים: בג"ץ 2056/04 מועצת הכפר בית סוריק נ' ממשלת ישראל פ"ד נח(5) 806 [להלן: עניין בית סוריק] ובג"ץ 7957/04 מראעבה נ' ראש ממשלת ישראל (פסק דין מיום 15.9.2005) [להלן: עניין אלפי מנשה].

6. בכדי לשכנע את בית המשפט בעתירות השונות שעסקו בחוקיות הגדר (הן אלו שנגעו למקטעים שונים שלה והן אלו שעסקו בחוקיותה באופן כולל), קרי שהגדר עומדת בתנאי המידתיות כאמור, ממשלת ישראל ומפקד כוחות צה"ל בגדה המערבית פיזרו הבטחות רבות. אתם (כמוסדות, קודמכם בתפקיד) הבטחתם שניהול המעבר של פלסטינים לאדמותיהם שממערב לגדר יעשה באופן שימנע פגיעה קשה בפרנסתם ובזיקתם לקרקע. אתם הבטחתם שמשטר ההיתרים שיצרתם עבור המרחב יהיה ליברלי ויאפשר שימור הנוכחות והזיקה הפלסטינית בו. בעתירות הרבות שהוגשו בעניין הגדר נתתם את מילתכם לשופטי בית המשפט העליון פעם אחר פעם שאף שאתם מקימים חיץ פיזי שמונע מהפלסטינים גישה לאדמותיהם, השערים שיוצבו באותו חיץ ומדיניות ניהול המעבר בהם יקטין עד מאוד את הנזק שיגרם לחקלאים, לבעלי העסקים, ולכל מי שיש לו קשר לגיטימי לשטח שהופרד.

7. כך בבג"צ 9961/03 המוקד להגנת הפרט נ' ממשלת ישראל ואח' (פורסם בנבו, 5.4.2011 בפסקה 46 לפסק דינה מסכמת הנשיאה בייניש (כל ההדגשות כאן בציטוטים הבאים שלנו, אלא אם יאמר אחרת):

"ההחלטה על סגירת מרחב התפר והחלת משטר ההיתרים במרחב עומדת במבחני החוקיות, ומכאן כי לא קמה עילה מצידנו להתערב בה. בקביעתנו זו נשענו כאמור לא רק על ההסדרים גופם, אלא גם על הצהרות המדינה בדבר מהלכים שנוקטים על-ידה כל העת, ואשר נועדו להביא לשיפור מערך הטיפול בבקשות השונות כמו גם להקלת הנגישות למרחב התפר, תוך צמצום הפגיעה הנגרמת באורח חיי התושבים הפלסטינים."

¹ *Legal Consequences of the Construction of a Wall in the Occupied Palestinian Territory, Advisory Opinion, ICJ GL No 131, [2004] ICJ Rep 136, (2004) 43 ILM 1009, ICGJ 203 (ICJ 2004), 9th July 2004*

8. בהמשך, בפסקה 34 לפסק דינה מוסיפה הנשיאה דאז דברים מהם עולה כי השתכנעה מהצהרות והבטחות המשיבים שם ומכוונותיהם לאפשר שימור הזיקה של הפלסטינים לאדמותיהם:

“בנסיבות העניין שלפנינו נראה אכן על-פני הדברים כי המשיבים מכירים בזכותם של התושבים להמשיך לעבד את אדמותיהם ומבקשים להביא לכך שבעלי הזיקה לאדמות במרחב התפר ימשיכו בעיבודן. תוך מתן אפשרות לקרובי משפחה ועובדים אחרים לסייע להם בעבודתם. כן עולה כי קיימים מעברים מיוחדים שנועדו להסדיר כניסה למרחב - שחלקם מותאמים לפעילות החקלאית בהתאם לצרכים העונתיים. נראה לנו כי הסדר זה נותן מענה סביר הממזער את הפגיעה בזכויותיהם של החקלאים, ואנו מניחים בקביעתנו זו כי המשיבים אכן יוצקים תוכן ממשי להצהרותיהם באשר לחשיבות שבהמשך מתן מענה ראוי לצורכי החקלאים באזור.”

9. בהתאם, עשרות עתירות שאתגרו את חוקיות הגדר במקטעים שונים שלה נדחו, בין היתר לנוכח הבטחות אלו שלכם לאפשר לתושבים המוגנים גישה מקסימלית לאדמותיהם שבמרחב התפר. הבטחות אלה קיימו, על פי קביעות ביהמ"ש, את האיזון הנדרש בין הצורך הבטחוני בהקמת גדר ההפרדה ורגולציה של העוברים דרכה לבין הצורך בצמצום הפגיעה בזכויותיהם של התושבים המוגנים לקניינם ולגישה מלאה לאדמותיהם החקלאיות.

10. פסקי הדין המנחים שנוגעים לגדר ההפרדה התיירו למפקד הצבאי להקימה מטעמי ביטחון ולנהל את הגישה של פלסטינים למרחב שיצרה (גם כן מטעמי ביטחון), והכל תחת ההנחה שניהול זה יעשה באופן שיכבד את זכויות הפלסטינים ויאפשר מעבר אפקטיבי כפי הנדרש לצרכים השונים של השהייה הפלסטינית במרחב – חקלאות, עסקים, עבודה וצרכים אחרים.

מקטע א-זאויה ושער "מגן דן"

11. הכרוניקה של פיזור הבטחות וערובות לחוקיות גדר ההפרדה באופן שימנע מבג"ץ להתערב ולהורות על פירוקה או על אי חוקיותה, ולאחר מכן אי עמידה בהתחייבויות באופן שבדיעבד הופך את מקטעי הגדר לבלתי חוקיים – יושמה גם במקרה של "שער מגן דן".

12. כחלק מאותן העתירות שאתגרו את חוקיותם של מקטעים שונים בגדר, בשנת 2004 עתר ראש מועצת הכפר אל-זאויה, באמצעות ובליווי מרשנו שבנדון, המוקד להגנת הפרט, כנגד חוקיות גדר ההפרדה במקטע כפרו, בו מצוי שער "מגן דן" [ראה בג"ץ 6027/04 טאלב חסיין רדאד ראש מועצת הכפר אלזאויה נ' שר הבטחון (פורסם בנבו 17.08.2006) – להלן: "העתירה הראשונה"]. במסגרת העתירה התחייבה המדינה לאפשר גישה לבעלי אדמות במרחב התפר באמצעות שער שיוקם בגדר:

“ המשיבים מסרו כי הגישה לשטחים החקלאיים תתאפשר באמצעות שער חקלאי שיוקם מדרום ליישוב אלקנה. שעות הפתיחה של השער ייקבעו בתיאום עם בעלי הקרקעות.”

13. בית המשפט דחה את העתירה והתיר את תוואי הגדר. נפסק כי המקטע חוקי בהסתמך על התחייבויות להסדרי מעבר סבירים אשר אמורים היו להפוך את הפגיעה בעותרים למידתית. כך, בפסקה 23 לפסק הדין:

”שוכנענו כי מבחן המידתיות השלישי מתקיים בענייננו. האיזון שערך המפקד הצבאי בין השיקולים הביטחוניים לבין הזכויות והאינטרסים של התושבים הפלסטיניים הוא איזון שנופל בגדר ”מתחם המידתיות” ואינו מצדיק התערבותנו. [...] כן מבוססת הכרעתנו על ההנחה כי לעותרים תהיה נגישות סבירה לקרקעותיהם באמצעות הסדרי מעבר סבירים בגדר הביטחון. ככל שהנחות אלה לא תעמודנה במבחן המציאות; בכל מקרה של שינוי המצב הקיים; וככל שיוצאו בעתיד צווים התופסים מקרקעין לשם הקמת גדר נוספת במערב השומרון, פתוחה בפני העותרים האפשרות לשוב ולעתור לבית המשפט.”

14. הנה כי כן, חוקיות מקטע א-זאוויה בגדר ההפרדה מותנית בקיומם של הסדרי מעבר סבירים. שער מגן דן נקבע כשער חקלאי, קרי, כזה שפתוח בכל יום ומאפשר מעבר יומי של החקלאים לאדמותיהם.

15. הסדרי המעבר הסבירים אשר היו אמורים להיות ערובה לחוקיותה של הגדר התבררו כרחוקים מלהיות סבירים, כאשר ניהול פתיחת השער היה רשלני, פוגעני ומזלזל. השער לא נפתח בשעות שנקבעו לו, החיילים שאיישו אותו איחרו באופן תדיר וחקלאים איבדו בכל יום זמן יקר בהמתנה לפתיחת השערים שלעיתים התרחשה כמתוכנן, ולעיתים לא. בשל כך הוגשה עתירה לבית המשפט בדרישה האלמנטרית לוודא כי החיילים המאיישים את השער יחדלו מאיחורים סדרתיים וממושכים בפתיחת השער שגרמו לשיבוש קשה לסדר יומם של חקלאי האזור [בג"ץ 8084/19 כמאל רדאד נ' המפקד הצבאי לאזור הגדה המערבית (פורסם בנבו 13.09.2020) – להלן: "העתירה השנייה"].

16. בתגובה לעתירה זו לא הכחשתם את השיבושים ואי הסדרים שבפתיחת השער וביום 10.09.2020 הודעתם לבג"ץ על העברת האחריות לפתיחת השער לידי המשטרה הצבאית במטרה לשים קץ לבעיית האיחורים, וכן על הרחבה מזערית של שעות פתיחת השער, וכמו גם על פתיחתו בימים שישי ושבת, כבעבר. בד בבד ציינה המדינה, כי היא שוקלת להסב את השער החקלאי לשער עונתי – כזה הפתוח למשך שבועות ספורים בלבד בשנה. בתגובה, עדכן המוקד כי המציאות בשטח נותרה בעייתית, והביע חשש מפני שינוי אופן פעילות השער. בג"ץ עיגן את התחייבויות המדינה בפסק הדין מיום 13.09.2020 בזו הלשון:

”הוחלט כי מיום 10.9.2020 תועבר האחריות המלאה על פתיחת השער לידי המשטרה הצבאית. כמו כן הוחלט כי השער יפתח בכל ימות השבוע בשעות 06:30-06:00 בבוקר, 13:00-12:00 בצהריים ובשעות 17:00-17:20 בערב.”

17. כמו בעתירות אחרות כנגד חוקיות גדר הפרדה, גם כאן בג"ץ הסתמך על הצהרת המדינה ומחק את העתירה תוך שהוא מציין כי טענות המוקד שמורות לו ככל שיהיה צורך בהליך נוסף.

18. אלא ששוב התחייבויות המדינה שעוגנו בפסק הדין לא קוימו, העברת הסמכויות יצרה מציאות קשה יותר, ולא רק זאת אלא שבפברואר 2021 – באופן שערורייתי - החל הצבא כ"פיילוט" לפתוח את השער **בימים שני ורביעי בלבד**, במקום בכל ימות השבוע בניגוד להסכמות ולהתחייבויות.

19. התנהלות זו, אשר שומטת את הקרקע תחת תיזת חוקיות מקטע א-זאווייה, הובילה בלית ברירה לכך שביום 13.04.2021, בחלוף שבעה חודשים בלבד מפסיקת בג"ץ בעתירה השנייה, נאלץ המוקד, להגיש עתירה נוספת [בג"ץ 2517/21 **כאמל רדאד נ' המפקד הצבאי לאזור הגדה המערבית** (נבו 13.04.2021) – להלן: **"העתירה השלישית"**], שכן ההתחייבויות לא קוימו, האיחורים בפתיחת השער שבו להיות השגרה.

20. העתירה השלישית נמחקה מבלי שבית המשפט הכריע לגופו של עניין לשאלת חוקיות צמצום ימי פתיחת השער ותוך ששופטיו ניסו להביא לפתרון אפקטיבי ופרקטי, הכל בהתבסס על הצהרות המפקד הצבאי, בפסק הדין מיום 10.11.2021 נכתב כך:

"עניינה של עתירה זאת בטענות לאיחורים בפתיחת שער "מגן דן", בהתאם למדיניות הנוהגת היום שבאה לידי ביטוי בהצהרת המשיב בדבר שעות פתיחת השער בבג"ץ 8084/19 ["העתירה השנייה"]. בנושא זה הבהירה באת-כח המשיב כי יסודם של העיכובים שנגרמו בשינוי זהות הגורם הצבאי האחראי על פתיחת השער, וכי כל עוד המדיניות הנוהגת עומדת בעינה יחודד הצורך בפתיחת השער בזמנים הנקובים. [...] רשמנו לפנינו את הצהרת המשיב כי אין הוא חולק על הצורך בקיומה של נגישות לתושבים פלסטינים בעלי היתר לאדמותיהם במרחב התפר" [...]

לא ראינו עילה להתערבותנו נוכח הצהרת המשיבים כי בשלב זה לא מתעוררת בעיה וכי תהיה הקפדה על שעות פתיחת השער. חזקה על המשיבים שיעמדו בהצהרתם זו."

21. בפעם השלישית לא עמדתם במילתכם. ביום 21.12.2021 עו"ד תהילה מאיר מהמוקד להגנת הפרט שלחה לעו"ד שרון הואש-איגר, אשר ייצגה אתכם בעתירה הראשונה והשלישית, מכתב שכותרתו "הפרת פסק הדין בבג"ץ 2517/21 רדאד נ' המפקד הצבאי לאזור הגדה המערבית". במכתב התריע המוקד כי השער לא נפתח במועדים שנקבעו במסגרת פסק הדין בעתירה השנייה כפי שהובטח, תוך פירוט של אי סדרים בפתיחת השער.

- פניית המוקד מיום 21.12.2021 שכותרתה "הפרת פסק הדין בבג"ץ 2517/21 רדאד נ' המפקד הצבאי לאזור הגדה המערבית" מצ"ב ומסומן **נספח 1**.

22. בתשובה לפניית המוקד, ביום 23.12.2021 הודיעה עו"ד הואש-איגר כי מסוף חודש נובמבר 2021 "נכנסה לתוקפה החלטת המפקד הצבאי ולפיה מועדי הפתיחה של שער מגן דן שונו ומעתה יפתח השער באופן עונתי בלבד – קרי בתקופת המסיק והחריש בלבד".

• תשובה לפניית המוקד שכותרתה "פנייתך מיום 21.12.2021 בעניין בג"ץ 2517/21 רדאד נ' המפקד הצבאי" מיום 23.12.21 מצ"ב ומסומן נספח 2.

23. בתגובה להודעת באת כוחכם בדבר הפיכתו של שער מגן דן לעונתי, ביום 8.2.2022 שלח המוקד לרס"ן חוסאם מועדי, רת"ח מעברים ותפר במנהל האזרחי מכתב שכותרתו "החלטתכם להפסיק לפתוח את שער מגן דן שבגדר ההפרדה עבור החקלאים המבקשים לגשת לאדמותיהם שנכלאו במרחב התפר". במכתב פירט המוקד את ההתחייבויות השונות של המדינה לבג"ץ וכיצד במציאות הנוכחית התחייבויות אלו מופרות ונוגדות כל סטנדרט התנהגות והתנהלות אשר לו התחייבתם בפני בית המשפט.

• מכתב מיום 8.2.2022 בעניין "החלטתכם להפסיק לפתוח את שער מגן דן שבגדר ההפרדה עבור החקלאים המבקשים לגשת לאדמותיהם שנכלאו במרחב התפר" מצ"ב ומסומן נספח 3.

24. ביום 1.3.2022 התקבלה תגובה מלשכת היועץ המשפטי לאזור יהודה ושומרון לפיה "לא מצאנו כי נפל פגם בהחלטת המפקד הצבאי המתוארת לעיל, ובוודאי שאין בהחלטה זו כדי להפר את פסק הדין בעניין "משטר ההיתרים" או את החלטות בית המשפט העליון בעניין שער מגן דן".

• תגובת לשכת הייעוץ המשפטי לאזור יהודה ושומרון מיום 1.3.2022 מצ"ב ומסומנת נספח 4.

25. הנה כי כן, חוקיות מקטע א-זאווייה של גדר ההפרדה הותנתה בהקמת שער בגדר אשר יאפשר לחקלאים גישה סבירה וקבועה לאדמותיהם. המדינה התחייבה לפתוח את השער בכל ימות השבוע כשלוש פעמים ביום בשעות קבועות תוך התחייבות לעמוד בזמנים ובמועדים. התחייבויות אלה הם אלו ששכנעו את בית המשפט כי הפגיעה בחקלאים היא מידתית וחוקתית. איחורים וכשלים בקיום ההבטחות הובילו להתחייבויות חוזרות ונשנות לעמוד בהבטחות, שפעם אחר פעם הופרו. ואז באובדן בושה מוחלט הפכתם את הפרת ההתחייבות לרשמית והודעתם על הפיכתו של השער לשער סגור בכל ימות השנה למעט במסיק ובקציר.

26. כפי שיפורט להלן, הפיכת השער לשער "עונתי" ללא ספק מהווה הפרה של התחייבויותיכם המפורטות לעיל, גורמת לפגיעה בלתי מידתית במרשינו והיא אינה חוקית. לפיכך, אנו פונים אלייך בדרישה להשיב את השער לפעילות במתכונתו עליה התחייבתם – שער שנפתח בכל ימות השבוע ומאפשר מעבר יומי של החקלאים בעלי האדמות במרחב.

27. ככל שדרישתנו לא תיענה אנו מודיעכם כי נפנה לערכאות הרלבנטיות בדרישה לכפות עליכם קיום התחייבויותיכם כלפי מרשנו וכלפי בית המשפט הגבוה לצדק.

נוהל פניית חקלאי לפתיחת שער מגן דן לצורך עיבוד חקלאי ויישומו

28. לצד הצמצום המתמשך בפתיחת השער – תחילה מפתחתו בכל ימות השבוע לפתיחתו בימי שני ורביעי בלבד, ובהמשך לפתיחתו רק מספר שבועות בשנה – פוזרו על ידכם הבטחות חוזרות לאפשר את פתיחת השער לאחר תיאום פרטני עם מחזיקי ההיתרים.

29. כך, בדיון שנערך ביום 10.11.21 במסגרת העתירה השלישית, ציין השופט פוגלמן:

"גם אם נלך לשיטתכם שאפשר יהיה לפנות פניה פרטנית, זה מעורר קושי ששולחים אותם דרך הפלסטיני לישראלי כי זה אמור להיות חלק משגרה [...] סגרתם את הגישה בתוך האזור במרחב התפר לבעלי קרקע פלסטינית, זה מטיל עליכם נטל שמשמעותו היא שכל [ת]ושב פלסטיני שבאמת רוצה לעבד את האדמה, אם הוכח שהוא מגיע לאדמה, הוא צריך לקבל מענה מייד. שיהיה מספר טלפון אליו הוא יכול להתקשר ולהגיד שהוא עומד להגיע לחלקה ומבקש שיפתחו לו את השער [...] למפקד הצבאי יש מחויבות כלפי תושבים במרחב התפר שרוצים לעבד את אדמותיהם."

• פרוטוקול הדיון בבג"ץ 2517/21 מיום 10.11.21 מצ"ב ומסומן נספח 5.

על כך השיבה באת כוחכם, עו"ד איגר:

"אנו מסכימים עם דברי אדוני בהתייחס למחויבות ולאפשר את הגישה למי שרוצה לבצע עבודה חקלאית".

(ראו עמ' 3-4 לפרוטוקול הדיון מיום 10.11.21, ההדגשות שלנו).

30. בתגובתכם מיום 23.12.21 (נספח 1) גם שבתם על הודעתכם השערורייתית כי "השער ייפתח בעונת המסיק והחריש בלבד" והבהרתם שיהיה מנגנון של תיאום פרטני למעבר שלא בעונות החריש והמסיק" מעבר לכך [למסיק ולחריש] נדרש תיאום פרטני של המבקש במסגרתו יפורט הצורך החקלאי המבוקש ליתן לו מענה". אלא שלמכתב לא צורף שום נוהל פניות פרטניות, טלפון של איש קשר או הסדר כלשהו המעיד על נכונות לעמוד בהתחייבויות לאפשר מעבר בהתאם לתיאום פרטני.

31. ביום 17.1.2022 שלח המוקד מכתב שכותרתו "אופן התיאום של פתיחת שער מגן דן לאחר הפיכתו לשער עונתי" ובו ביקש לדעת מהי הפרוצדורה לאותו תיאום פרטני שהובטח לפתיחת השער. ביום 1.3.2023 התקבל "נוהל פניית חקלאי לפתיחת שער מגן דן לצורך עיבוד חקלאי". סעיף 1.1 ג' לנוהל מפרט כי "בתאריך 1.12.21 הוחלט על שינוי מתווה פתיחת השער מאופן יומי למתכונת עונתית למעט במקרים פרטניים. בעקבות החלטה זו, כניסת

מחזיקים היתרים לשער זה תתאפשר אך ורק במהלך עונת המסיק והחריש, או במסגרת תיאום פרטני."

- מכתב מיום 17.1.2022 שכותרתו "אופן התיאום של פתיחת שער מגן דן לאחר הפיכתו לשער עונתי" והנוהל שהתקבל ביום 1.3.2023 מצ"ב ומסומן נספח 6.

32. גם הבטחתכם זאת, הרביעית במספר – הופרה.

33. כך, ביום 2.5.2022 ניסה המוקד לתאם עבור שלושה חקלאים כניסה לאדמותיהם באמצעות הטלפון הרשום בנוהל. התברר כי מספר הטלפון לא מחובר. לאחר שיחה עם מוקד הפניות של המנהל האזרחי, מוקדנית הנחתה את המוקד לכתוב בקשה בכתב באמצעות הדוא"ל, וזאת בניגוד לקבוע בנוהל. סעיף 4.ב לנוהל שכותרתו "משך זמן הטיפול בבקשה" מורה כי:

1. עד 24 שעות מקבלת הבקשה תועבר תשובה לחקלאי כי בקשתו התקבלה ועברה לבחינה מקצועית.
2. עד 48 שעות המת"ק יחזיר תשובה לחקלאי אם בקשתו אושרה או נדחתה.
3. עד 72 שעות מקבלת התשובה תתואם לחקלאי יום ושעת פתיחה מול החטיבה.

אלא שפנייה זו, שנשלחה ביום 2.5.2022 נענתה ע"י המנהל האזרחי כעבור **יותר מחודש** ביום 8.6.2022.

- תיעוד הבקשה מיום 2.5.2022 והמענה מיום 8.6.2022 מצ"ב ומסומן נספח 7.

34. במקרה אחר, ביום 4.12.2022 פנתה הגברת [REDACTED] רדאד, ת.ז [REDACTED] בהתאם לנוהל לקישור הפלסטיני ע"מ שיתאמו עבורה את פתיחת השער כדי שתוכל לגשת לאדמתה מעבר לגדר יחד עם ילדיה. נציגי הקישור הפלסטיני הודיעו שהצבא אינו מתכוון לפתוח את השער עד לעונת המסיק הבאה. לפיכך, ביום 13.12.2022 פנה המוקד פעם נוספת למינהל האזרחי לתאם פתיחת השער בהתאם לנוהל. שוב לא התקבלה תגובה בהתאם ללוחות הזמנים הקבועים בנוהל ותזכורת בעניין נשלחה ביום 1.1.2023.

- מכתב מיום 13.12.2022 שכותרתו "יישום נוהל פניית חקלאי לפתיחת שער מגן דן לצורך עיבוד חקלאי" מצ"ב נספח 8.
- תזכורת מיום 1.1.2023 מצ"ב נספח 9.

35. רק ביום 16.1.2023, שוב למעלה מחודש משהבקשה לתיאום הפרטני נשלחה, התקבלה תגובה ממוקד הפניות של המנהל האזרחי לפיה "נמצא שלא הוגשה בקשת תיאום עבור הגברת הנ"ל". ביום 24.1.2022 נשלח מכתב נוסף בעניינה. כמו הפניות הקודמות לתיאום גם פנייה זו קיבלה מענה שלא לפי לוחות הזמנים שנקבעו בנוהל. רק ביום 16.2.2023 התקבלה תגובה ממוקד הפניות של המנהל האזרחי לפיה "המת"ק מבקש לתאם את פתיחת שער מגן דן על מנת שהתושבת תוכל להיכנס [...] נבקש כי תפנה לקישור הפלסטיני

הגזרתי על מנת להמשיך את הטיפול". ככל הידוע למוקד, רק בפגישה שנערכה בין הקישור הפלסטיני והמת"ק הישראלי ביום 30.05.23 הועברה בקשתה של הגברת רדאד – כמעט חצי שנה (!!) מיום הגשת הבקשה הראשונה.

- תגובת המנהל האזרחי מיום 16.1.2023, מכתב מיום 24.1.2022, תגובה מיום 16.02.2023 מצ"ב ומסומנים **נספח 10**.

36. נדמה כי הבטחותיכם בבית המשפט ובנהלים הם הבטחות שכל תכליתן ליצור מראית עין בלבד של מידתיות. המציאות מלמדת שאין שום דרך לנהל חיים חקלאיים כאילו היו חופשות משירות בתי הסוהר. אתם מכירים היטב את הקישור הפלסטיני ואת המוקד של המנהל האזרחי, אתם יודעים מה אורך הטיפול בבקשות ואין לנו ספק שידוע לכם היטב שאתם מפרים את הנהלים וההתחייבויות של עצמכם באופן שיטתי, ולפיכך אתם יודעים שיישום הנוהל בפועל רחוק מאוד מלעמוד בהתחייבויותיכם לתיאום פרטני שיעניק מענה וודאות לתושבים הפלסטינים תוך 72 שעות.

37. זמני המענה כמו גם בעיות התיאום הקשות בין הקישור הישראלי לקישור הפלסטיני הופכות את הנוהל לריק מכל תוכן, שוללת מחקלאים רבים את הזכות לממש את זיקתם לקרקע ועומדת בניגוד ל"הצהרת המשיב כי אין הוא חולק על הצורך בקיומה של נגישות לתושבים פלסטינים בעלי היתר לאדמותיהם במרחב התפרי" (ראו פסק הדין של העתירה השלישית).

38. עמדתנו היא שהסדר הפרטני, גם אם היה מתפקד, רחוק מלהפוך את החלטת השינוי של השער לעונתי להחלטה שעומדת במבחני המידתיות, לא כל שכן כשהנוהל אינו מתפקד באופן שדומה כי הוא נקבע מן השפה לחוץ.

39. למען שלמות התמונה יוער כי בנוסף לליקויים הללו ביישום נוהל הפניות הפרטני, עדיין ישנם ליקויים רבים בפתיחת השער גם במספר הימים הבודדים בשנה שבהם אתם כן פותחים אותו שער עונתי. כך, שורה של בקשות שנועדו לתווך ולהקל על מעבר של חקלאים לאדמותיהם לא נענו או לא נענו בזמן, וגם הם מטילים צל כבד על התחייבויותיכם:

א. "בקשה להרחבת מועדי הפתיחה של שער מגן דן בתקופת מסיק הזיתים, כך שהשער ייפתח עד סוף חודש נובמבר, ובכל ימות השבוע" מיום 23.10.22 לא זכתה למענה. הבקשה סבבה סביב ההחלטה לפתוח את השער בימי המסיק ל-12 ימים בלבד ולא בסופי שבוע. כפי שנטען כבר שם (בפסקה 2) – "הסדרי הפתיחה האלה אינם מאפשרים לחקלאי האזור לקיים אפילו את מסיק הזיתים כראוי" וכן (בפסקה 3) "הסדרי הפתיחה האלה של שער מגן דן מנוגדים בתכלית לפסיקה בנושא גדר ההפרדה ומשטר ההיתרים".

- בקשה מיום 23.10.2022 שכותרתה "בקשה להרחבת מועדי הפתיחה של שער מגן דן בתקופת מסיק הזיתים, כך שהשער ייפתח עד סוף חודש נובמבר, ובכל ימות השבוע" מצ"ב ומסומנת **נספח 11**.

ב. לא רק שבקשה זו לא נענתה, וזאת באשר לימים בהם השער אמור להיפתח **כשער עונתי** – ביום 9.11.2022 שלח המוקד "תלונה על כך ששער מגן דן 1667 לא נפתח בהתאם למועדים שנקבעו לפתיחתו בתקופת המסיק". בתלונה פורטו אי הסדרים הרבים של פתיחת השער **גם ב-12 הימים בשנה שבהם אתם מאפשרים לפתוח אותו**. לפנייה זו התקבלו 2 מענים. ביום 9.11.2022 נמסר בנוגע לימים הבודדים בהם מתאפשרת פתיחתו: "שער מגן דן נסגר השבוע **עקב שיקולים מבצעיים** ותחלופת גדודים אך יהיו מועדים נוספים בהמשך שהשער ייפתח". ביום 14.11.2022 הודעתם כי "עקב סגירת שער מגן דן בשבוע הקודם, מבוצעת השלמה בשבוע זה."

- מכתב מיום 9.11.2022 בעניין "תלונה על כך ששער מגן דן 1667 לא נפתח בהתאם למועדים שנקבעו לפתיחתו בתקופת המסיק" והתגובות מימים 9.11.2022 ו-14.11.2022 מצ"ב ומסומנת **נספח 12**.

ג. לבסוף, ביום 10.11.2022, ולאור ההתנהלות העולה מהאירועים לעיל שלח המוקד מכתב ובו הציע לקיים פגישה בין נציגי המנהל האזרחי למוקד להגנת הפרט. הצעה זו לא נענתה ופגישה לא התקיימה.

- מכתב מיום 10.11.2022 שכותרתו "הצעה לפגישה בין המינהל האזרחי למוקד להגנת הפרט" מצ"ב ומסומן **נספח 13**.

הפגיעה הקיימת והצפויה

40. להלן נביא את עדויותיהם של מרשנו, כאמור חקלאים בעלי אדמות במקטע א-זאויה. כפי שמעידים כולם – הקמת הגדר ויישום משטר ההיתרים כבר הוביל לפגיעה ממשית ביכולת שלהם לעבד את הקרקע שכן הוא מהווה נטל ביורוקרטי בלתי נסבל אשר כבר הוביל לפגיעה ממשית ביכולתם לשמר את זיקתם לקרקע. רובם אינם מגדלים עוד גידולים בקרקעותיהם שהיו בעבר מקור פרנסתם וזאת לנוכח חוסר היציבות בניהול השער לאורך שנים דבר שהביא לכך שאין להם ערובה לגישה רציפה של כוח אדם סביר לצורך עיבוד שוטף של הקרקע. **הדבר מלמד את מה שאמור להיות מובן מאיליו – העיסוק החקלאי מחייב גישה בלתי מופרעת של החקלאי לאדמתו, ללא גישה כזו הסיכון שהוא מנת חלקו של המקצוע מימי קדם הופך לבלתי אפשרי ובלתי כדאי.**

41. המגבלות שיוצר משטר ההיתרים על גישת החקלאים לאדמותיהם שמעבר לגדר – היו יכולות להיות מינמליות אילו השער אכן היה נפתח מידי יום בשעות קבועות וידועות ובאופן מדויק. אלא שכפי שתואר לעיל לא כך היה ומכת המוות ניחתת כעת עם הפיכת השער לעונתי ומניעת גישה יומית. צמצום דרמטי זה הוא בבחינת הקש ששובר את גב הגמל.

42. גם במצב שקדם לשינוי, בו השער נפתח לכאורה כל יום בשעות קבועות חלו כפי שפורט אי סדרים רבים בפתיחתו. הצבא יודע היטב כי בשל תיעדוף משימות וצרכים מבצעיים שונים פעמים רבות חיילים לא מגיעים לפתוח את השערים. לא בכדי המדינה לא הכחישה בבג"ץ

בהליכים שתוארו לעיל שאכן יש שיבושים חדשות לבקרים בפתיחת השערים והתחייבה לעמוד בהסדרים כדי לתמוך בחוקיות הגדר. צמצום ימי הפתיחה מבחינה זו הוא מכת מחץ על החקלאים, הוא גזרה שעומדת בניגוד לכל ערבויות המדינה לחוקיות הגדר. למעשה, אם שער מגן דן ימשיך להיות שער עונתי המשמעות היא שמקטע א-זאויה איננו חוקי עוד ויש לפרקו על אתר.

43. להלן, לשם הדוגמא, פירוט הפגיעות הכלכליות הישירות שנגרמו למרשינו שבנדון עקב הקמת הגדר, החלת משטר ההיתרים, והחמרת ההגבלות השונות לאורך השנים:

א. **עאמר, ת.ז.** הוא חקלאי תושב מסחה והבעלים של חלקה בגודל של 75 דונמים [החלקה באדמות של מסחה, מס' בלוק, מס' חלקה, מאווקע]. לפני בניית גדר ההפרדה וסמוך להחלת משטר ההיתרים משפחתו כולה נהגה לגדל גידולים חקלאיים רבים באדמות השייכות לה, ובין היתר גידלו בה פול, עדשים, חיטה ושעורה. לאור הקושי בקבלת היתרים וחידושם בזמן וברצף לכל המשפחה כיום הוא נאלץ לגדל בחלקה עצי זית בלבד. במציאות שבה השער יפתח ללא שיבושים לדבריו הוא יכול לחזור ולגדל גידולים נוספים בחלקה שלו שדורשים טיפול שוטף ורציף. הפיכת השער לעונתי למעשה שוללת ממנו כל אפשרות לגדל את הגידולים החקלאיים העונתיים הדורשים עיבוד שוטף. באשר לעצי הזית - מעבר למסיק יש צורך בגיזום, חריש, ריסוס, ניקוש והשקייה של האדמה. במציאות שבה השער עונתי לא ניתן להעניק לה את הטיפול הראוי וכך פרנסתו נפגעה ולא ניתן להפיק את המירב ממנה.

ב. **עאמר, ת.ז.** גם הוא תושב מסחה. הוא בן 63, נשוי ואב לתשעה ילדים והבעלים של חלקת אדמה בגודל 75 דונמים [החלקה באדמות מסחה, מס' בלוק, מס' חלקה, מאווקע]. גם הוא מעיד כי לפני בניית הגדר וכן בשנים הראשונות לאחר הקמתה הוא ומשפחתו גידלו באדמה שלל גידולים ובהם שומשום, חיטה, שעורה, מלפפונים ועגבניות. כתוצאה מהקמת גדר ההפרדה והפעלת משטר ההיתרים, ולאור אי-הסדירות של פתיחת השער, הם הפסיקו לגדל את כל אותם גידולים שכן לא התאפשרה גישה רציפה לאדמה וכתוצאה מהקשיים כיום הוא מגדל באדמתו עצי זית בלבד, אולם גם בעונת המסיק יש בעיות רבות הנוגעות לתיאום המעבר לקרקע.

ג. **עאמר, ת.ז.** הוא חקלאי תושב מסחה ובבעלותו אדמה בגודל 105 דונמים שכארבעים אחוז ממנה נמצא מערבית לגדר [החלקה באדמות של מסחה, מאווקע, מס' בלוק, מס' חלקה]. בעוד שבעבר הוא נהג להגיע לאדמתו 2-3 פעמים בשבוע לטפל באדמה ובעצים לפי הצורך - קטיף, ריסוס, השקייה, ניקוש וכו', מאז שהשער הפך לעונתי המצב חמור יותר והוא לא מבקר באדמתו. ח'אלד מציין שעל מנת לגדל גידולים באדמה, גם אם רק עצי זית, יש לשמור על הכשירות של האדמה והגידולים באופן שוטף. יש לבצע גיזום שוטף לעצים, ריסוס מעת לעת, וכן ניקיון שוטף של הקרקע מעשבים שוטים וממזיקים שפוגעים בטיב הקרקע ובאיכות הפירות שלה. בלי גישה קבועה וודאית לקרקע בכל ימות השבוע הוא לא יכול לבצע את הפעולות האלה, איכות האדמה נפגעת וכך גם הסיכוי לגדל בה גידולים שונים.

ד. [REDACTED] רדאד, ת.ז. [REDACTED] תושבת א-זאווייה היא בעלת חלקת אדמה בגודל 300 דונמים [חלקה באדמות של כופר קאסס, מס' בלוק [REDACTED] מס' חלקה [REDACTED]]. בעבר, לפני הקמת הגדר היא נהגה לגדל באדמתה בנוסף לעצי הזית גם חיטה ופול, אולם ההכבדה בגישה קרקע ובמתן ההיתרים לא מאפשרים לה לגדל גידולים מלבד עצי הזית. גם בנוגע לעצי הזית נמנעת ממנה הגישה לאדמה בעונת המסיק - תיעודים למה שאירע בתקופת המסיק מפורטים במכתב של המוקד מיום 9.11.2022 (ראה נספח 12).

ה. [REDACTED] שקיר, ת.ז. [REDACTED] תושב א-זאווייה הוא הבעלים של חלקת אדמה בשטח 105 דונמים שכולה במרחב התפר [החלקה באדמות אלזאויה, מס' בלוק [REDACTED] מאווקע [REDACTED]]. לפני הקמת הגדר הוא גידל באדמתו זעתר, מרווה, חיטה ושעורה. עד לפני ארבע שנים הוא נהג לגדל גם חיטה, אולם הבעיות החוזרות באשר לעמידת הצבא בזמני פתיחת השער הובילו לכך שהוא לא הספיק לקצור את החיטה שלו במועד. מאז שהפך השער לעונתי הוא מבקר באדמה שלו הרבה פחות והמעבר אינו חופשי כבעבר. אחמד רוצה להגיע יותר לאדמה ולעבד אותה והוא יוכל לעשות כן אם השער יחזור להיות פתוח בכל ימות השבוע כבעבר.

ו. [REDACTED] אבו-נבעה, ת"ז [REDACTED] תושב א - זאווייה הוא הבעלים של חלקת אדמה בגודל 45 דונמים המצויה במרחב התפר [החלקה באדמות אלזויה, מס' הבלוק [REDACTED] מס' החלקה [REDACTED] מאוקע [REDACTED]]. בעבר, לפני הקמת גדר הפרדה, הוא נהג לגדל שלל גידולים חקלאיים כמו חיטה, שעורה, זעתר ופול אבל בגלל אי הסדרים הרבים בפתיחתו הוא ומשפחתו נאלצו לוותר על הגידולים הנוספים וכיום באדמתו שקדיות ועצי זית בלבד. לטענתו, אם ייפתחו את השער בכל ימות השבוע בצורה קבועה וודאית הוא יירצה להשקיע באדמה ולשקם תשתית השקיה שנאלץ להזניח. לטענתו, לפני הקמת הגדר עצי הזית היו מניבים יותר כי האדמה הייתה מקבלת טיפול ראוי – הייתה גישה חופשית והתאפשר מעבר של רכבים והכנסת כלי רכב חקלאיים וציוד להשקיה ודישון שכיום קשה יותר להביא לאדמה. הפיכת השער לעונתי משמעה שלא ניתן להעניק לקרקע טיפול שוטף אפילו לגידול עצי זית ושקדיות, שכן אדמה צריכה טיפול שוטף וניקוי קבוע בפני מזיקים כמו גם טיפול אשר שומר על טיב הקרקע ועל כך שתניב פירות רבים ואיכותיים.

44. לסיכום, עולה במובהק מעדויותיהם של מרשנו שהגבלת הגישה לאדמה, תחילה בשל אי הסדרים בפתיחת השער, וכעת בשל הצמצום הדרמטי במועדי פתיחתו עם הפיכתו לעונתי, מונע מהם לגדל באדמתם גידולים חקלאיים אשר דורשים טיפול רציף ומתמשך. ככל שנוצרת הכבדה על גישתם לקרקע כך נפגעת פרנסתם, זיקתם לאדמה, והיכולת שלהם לגדל גידולים נוספים.

45. פגיעות אלה עומדות **בסתירה חזיתית** להתחייבויות שמסרה המדינה מספר פעמים לבית המשפט הגבוה לצדק - לאפשר לחקלאים גישה לאדמתם במרחב התפר ככל שזו נצרכת לעבודתם החקלאית.

46. הנה כי כן, המצב המתואר מחייב אפוא ביטול מידי של ההחלטה לשנות את סיווג שער "מגן דן" מיומי ל"עונתי" הפתוח מספר שבועות בודדים בשנה. די בפגיעה שלא ניתן למנועה ואשר נגרמה לחקלאים כתוצאה מעצם הקמתה של גדר ההפרדה, ואין שום הצדקה לפגיעה הנוספת שנגרמת להם בשל **בחירתכם** לצמצם עוד את הגישה שלהם לאדמותיהם.

47. לנו ברור ואנו בטוחים שבית המשפט יסכים עמנו, ששינוי השער לעונתי משנה את תוצאת החישוב של האיזון בין מידת הפגיעה בחקלאים למידת היתרון הביטחוני המושג מהסדר הגדר, השער ומשטר ההיתרים. **אין לנו ספק שהפיכת השער לעונתי משמעה שמבחיני המשנה השני והשלישי של עקרון המידתיות - היעדר אמצעי שפגיעתו פחותה ואיזון בין הפגיעה לתועלת ("מידתיות במובן הצר") אינם מתקיימים.**

48. בנוגע לאמצעי שפגיעתו פחותה – מובן שפתיחת השער בכל ימות השנה הוא אמצעי שפגיעתו פחותה מאשר סיווגו כעונתי ופתיחתו מספר שבועות בודדים בשנה (וגם אז, כעולה מעדויות מרשנו, הגישה המתאפשרת לא סדירה). לא בכדי עיגן בג"ץ בפסיקתו את התחייבויות המדינה לפתיחה שלו בכל ימות השבוע כשלוש פעמים ביום – זוהי התחייבות שממנה מקטע גדר זה שואב את חוקיותו ובלעדיה היא לא חוקית עוד כאמור.

49. בנוגע למבחן המידתיות במובן הצר – צמצום הגישה באופן דרמטי מפר את האיזון בין הפגיעה בחקלאים לתועלת הנטענת לביטחון המדינה. כאמור, גם במצב שבו באופן מוצהר לפחות השער נפתח באופן סדיר בכל ימות השבוע ישנם שיבושים ואי סדרים רבים – סגירתו של השער ופתיחתו רק מספר שבועות למעשה חוסמת כל אפשרות לגידולים שאינם עצי זית ושקדיות – זו פגיעה בשארית הזכות המביכה גם כך שנותרה בידי בעלי האדמות בגישה לאדמות שלהם והיא פגיעה קיצונית אשר מפרה את האיזון האמור.

50. לאור כל האמור, נבקש להורות לאלתר על פתיחת שער "מגן דן" בכל ימות השבוע באופן אשר יאפשר גישה יומית של החקלאים לאדמותיהם. כמו כן, לאור אי סדרים החוזרים ונשנים שחווינו בפתיחת השער, נבקש לקבוע איש קשר שיוכל לתת מענה בזמן אמת לאיחורים, עיכובים, ואי הופעתם של כוחות האמונים על פתיחת השער בהתאם להתחייבויות.

51. נמתין 45 ימים לתשובתך בטרם נמליץ בפני מרשינו לנקוט בהליכים משפטיים מתאימים לכפות את פתיחת השער כשער יומי.

בכבוד רב,

שי אילון, עו"ד

מיכאל ספרד, עו"ד